

Seat No. : _____

SL-136

September-2020

B.A., Sem.-VI

**CC-314 : GEOGRAPHY
(Rural Settlement Geography)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

નીચેના PART – Iના આઠ પ્રશ્નમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ આપો : 14 × 3 = 42

1. વસાહત ભૂગોળના કાર્યક્ષેત્ર અને સંકલ્પનાઓ વિગતે સમજાવો. 14
2. વસાહત ભૂગોળની વ્યાખ્યા જણાવી, તેના અભ્યાસના અભિગમો ચર્ચો. 14
3. ગ્રામીણ વસાહતોના પ્રકારો પર વિગતે નોંધ લખો. 14
4. ગ્રામ્ય વસાહતોના આકારોની માહિતી આકૃતિ સહિત જણાવી, ભારતના ગામડાઓના આકારની ચર્ચા કરો. 14
5. ગ્રામીણ વસાહતોના સંદર્ભે કદની સંકલ્પનાઓ, ભારતના ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. 14
6. ગ્રામીણ વસાહતોના સંદર્ભે અંતરની સંકલ્પનાઓની ચર્ચા કરી ભારતના વસાહતોના અંતરની માહિતી આપો. 14
7. ભારતના જુદા-જુદા ભૌગોલિક ક્ષેત્રોમાં રહેતી ગ્રામીણ વસાહતોના સાંસ્કૃતિક બાબતોની માહિતી આપો. 14
8. ભારતની ગ્રામ્ય સમસ્યાઓ અને આયોજન પર ચર્ચા કરો. 14

PART – II

9. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈપણ આઠ)

8

(1) _____ મતે “વસાહત ભૂગોળ એ સાંસ્કૃતિક ભુદ્રશ્યની આકૃતિનો અભ્યાસ છે.”

- (a) સી.એફ. કોહન (b) ટી.જી. જોર્ડન
(c) કે.એચ. સ્ટોન (d) ઓ. સ્લુટર

(2) વસાહત ભૂગોળનો પ્રારંભિક વિકાસ _____ ભૂગોળવિદો દ્વારા થયો.

- (a) અમેરિકન (b) જર્મન
(c) ફ્રેન્ચ (d) ભારતીય

(3) _____ અભિગમ અંતર્ગત ગામ અને શહેરોનો અભ્યાસ સમયના સંદર્ભે કરાય છે.

- (a) તંત્ર (b) ઐતિહાસિક
(c) કાર્યાત્મક (d) સૈદ્ધાંતિક

(4) પ્રધાનનગર નિયમના પ્રણેતા _____ છે.

- (a) અર્થેર ગેડીસ (b) ક્રિસ્ટાલર
(c) જેફરસન (d) ડીમાંજીયો

(5) શહેરી પ્રભાવ ક્ષેત્રને _____ તરફ પાણ કહી શકાય.

- (a) પૃષ્ઠ પ્રદેશ (b) ઉમલેન્ડ
(c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપર્યુક્તમાંથી કોઈ નહીં

(6) નદીઓના ડેલ્ટા પ્રદેશમાં _____ આકારના ગામડાઓ જોવા મળે છે.

- (a) ગોળાકાર (b) રેખીય
(c) પંખાકાર (d) ત્રિકોણાકાર

- (7) શર્મ હાઉસ એ _____ વસાહતનું ઉદાહરણ છે.
- (a) છુટી છવાઈ (b) સઘન
(c) સંયુક્ત (d) ઉપર્યુક્તમાંથી કોઈ નહીં
- (8) _____ રાજ્યો 1000 થી ઓછી વસ્તીવાળા ગામો જોવા મળે છે.
- (a) મહારાષ્ટ્ર (b) મણીપુર
(c) તમિલનાડુ (d) ગુજરાત
- (9) નિમ્ન અંતર ધરાવતા ગામડાઓ સામાન્ય રીતે _____ માં જોવા મળે છે.
- (a) ઉત્તર પ્રદેશ (b) અરુણાચલ પ્રદેશ
(c) કેરલા (d) રાજસ્થાન
- (10) ગ્રામ્ય વસાહતોના ક્ષેત્રીય આકાર _____ પર આધારિત છે.
- (a) ભૂપૃષ્ઠ (b) પાણીની પ્રાપ્યતા
(c) આપેલ બંને (d) ઉપર્યુક્તમાંથી કોઈ નહીં
- (11) ઉષ્ણ કટિબંધીય દેશોમાં ઘરોના મુખ્ય દરવાજા _____ દિશામાં હોય છે.
- (a) પૂર્વ અને પશ્ચિમ (b) પૂર્વ અને ઉત્તર
(c) પૂર્વ અને દક્ષિણ (d) પશ્ચિમ અને દક્ષિણ
- (12) હિમાલયના પર્વતીયક્ષેત્રોમાં ઘરો બનાવવા મુખ્યત્વે _____ નો વધુ ઉપયોગ થાય છે.
- (a) પથ્થર (b) ઈંટો
(c) લાકડાં (d) ઉપર્યુક્તમાંથી કોઈ નહીં

- (13) ઘરોના છતના આકાર મુખ્યત્વે _____ પર આધારિત છે.
- (a) પાણીની પ્રાપ્યતા (b) હવામાનની પરિસ્થિતિ
(c) સામગ્રીની પ્રાપ્યતા (d) ઉપર્યુક્ત બધા જ
- (14) સઘન વસાહતોમાં મુખ્યત્વે _____ જોવા મળે છે.
- (a) ઉત્સવ (b) મેળા
(c) આપેલ બંને (d) ઉપર્યુક્તમાંથી કોઈ નહીં
- (15) સામાન્યપણે ભારતીય ગામડાઓમાં નિરક્ષરતાને કારણે _____ વધુ જોવા મળે છે.
- (a) અંધવિશ્વાસ (b) જડતા
(c) આપેલ બંને (d) ઉપર્યુક્તમાંથી કોઈ નહીં
- (16) વસાહતોના ઉદ્ભવ અને વિકાસ માટે _____ પરિબળો જવાબદાર છે.
- (a) આબોહવા (b) કુદરતી વનસ્પતિ
(c) સામાજિક (d) ઉપરોક્ત બધાં
-

Seat No. : _____

SL-136

September-2020

B.A., Sem.-VI

**CC-314 : GEOGRAPHY
(Rural Settlement Geography)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

Note : Answer any **3 (three)** questions out of **8 (eight)** in PART-I.

1. Explain in detail the scope and concept of Settlement Geography. **14**
2. Give definition of settlement Geography and discuss the approaches for its study. **14**
3. Write a detailed note on types of rural settlement. **14**
4. Diagrammatically explains the morphology of rural settlements and discuss the morphology of Indian villages. **14**
5. Explain the size of rural settlements with suitable example from India. **14**
6. Discuss the concept of spacing with reference to rural settlements and give valid example from India. **14**
7. Give information about cultural aspects of rural settlement in different geographical regions of India. **14**
8. Discuss the issues and planning in context of rural India. **14**

PART – II

9. Choose the appropriate answer (any **eight**)

8

(1) According to _____ “settlement Geography is the study of the form of the cultural landscape”.

- (a) C.F. Kohan
- (b) T.G. Jordan
- (c) K.H. Stone
- (d) O. Schluter

(2) Fundamental development of settlement Geography was initiated by _____ geographers.

- (a) American
- (b) German
- (c) French
- (d) Indian

(3) According _____ approaches the study of rural and urban is based with reference of time.

- (a) System
- (b) Historical
- (c) Functional
- (d) Theoretical

(4) The law of Primate city was propounded by _____.

- (a) Arthur Geddes
- (b) Christaller
- (c) Jefferson
- (d) Demangeon

(5) The urban sphere of influence is also known as _____.

- (a) Hinterland
- (b) Umland
- (c) Both (a) and (b)
- (d) None of the above

- (6) _____ shaped villages are seen in delta regions of river.
- (a) Circular (b) Linear
(c) Fan (d) Triangular
- (7) Farm house is an example of _____ settlement.
- (a) dispersed (b) agglomerate
(c) composite (d) None of the above
- (8) _____ has rural population less than 1000.
- (a) Maharashtra (b) Manipur
(c) Tamil Nadu (d) Gujarat
- (9) Villages with minimum spacing have commonly seen in _____
- (a) Uttar Pradesh (b) Arunachal Pradesh
(c) Kerala (d) Rajasthan
- (10) The territorial size of rural settlement depends on _____.
- (a) Relief (b) Availability of water
(c) Both of them (d) None of the above
- (11) In Tropical countries the entrance of the houses are seen in _____ directions.
- (a) East and West (b) East and North
(c) East and South (d) West and South
- (12) In the Himalayan mountain region the houses are built of _____
- (a) Stone (b) Bricks
(c) Wood (d) None of the above

- (13) The shape of the roof of any house depends mainly on _____
- (a) Availability of water (b) Climatic condition
(c) Availability of material (d) All of the above
- (14) _____ is/are seen mainly in agglomerated settlement.
- (a) Festivals (b) Fair
(c) Both of them (d) None of the above
- (15) _____ is/are commonly seen in Indian villages because of illiteracy.
- (a) Superstition (b) Rigidity
(c) Both of them (d) None of the above
- (16) _____ factors are important for origin and evolution of settlement.
- (a) Climate (b) Natural vegetation
(c) Social (d) All of the above
-